

ENERGIKLAGENÆVNETS AFGØRELSE
i sag om klage over Energistyrelsens afgørelse af 14. december 2020 om
genoptagelse af etableringstilladelse af 22. december 2016 for Vesterhav
Nord Havvindmøllepark

ENERGIKLAGENÆVNET

NÆVNEHUS
Toldboden 2
8800 Viborg

Energiklagenævnet har modtaget en klage fra Grundejerforeningen Vejlby Klit (herefter klager) over Energistyrelsens afgørelse af 14. december 2020 om genoptagelse af etableringstilladelse af 22. december 2016 for Vesterhav Nord Havvindmøllepark.

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37 79 55 26
EAN nr. 5798000026070
ekn@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

Energiklagenævnet stadfæster Energistyrelsens afgørelse af 14. december 2020.

Nævnets sammensætning

Nævnetsformand og dommer Peter Ulrik Urskov
Næstformand, professor og cand.jur., ph.d. Michael Gøtze
Professor og cand.jur., ph.d. Birgitte Egelund Olsen
Direktør og cand.polyt. Poul Sachmann
Civilingeniør Gunnar Boye Olesen

1. Klagen til Energiklagenævnet

Energiklagenævnet modtog den 7. januar 2021 klagen over Energistyrelsens afgørelse af 14. december 2020 om genoptagelse af etableringstilladelsen af 22. december 2016 for Vesterhav Nord Havvindmøllepark. Ved afgørelsen af 14. december 2020 gav Energistyrelsen Vattenfall Vindkraft Vesterhav Nord P/S (herefter Vattenfall) tilladelse til at igangsætte anlægsarbejdet af havvindmølleparken Vesterhav Nord. Tilladelsen blev givet med hjemmel i § 25 i lov om fremme af vedvarende energi (herefter VE-loven).¹

2. Energistyrelsens afgørelse

Energistyrelsen meddelte den 14. december 2020 tilladelse til, at Vattenfall kunne igangsætte anlægsarbejdet for Vesterhav Nord Havvindmøllepark. Afgørelsen blev truffet i medfør af VE-lovens § 25.

Afgørelsen giver Vattenfall tilladelse til etablering og gennemførelse af el-produktionsanlægget Vesterhav Nord med tilhørende interne ledningsanlæg på søterritoriet, som tilsammen udgør Vesterhav Nord Havvindmøllepark.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 125 af 7. februar 2020 om fremme af vedvarende energi.

Tilladelsen indeholder bl.a. de miljømæssige vilkår, der knytter sig til etablering og drift af Vesterhav Nord Havvindmøllepark.

Energistyrelsens afgørelse fastsætter de nye miljøvilkår omhandlende vurderingen af projektets indvirkninger på miljøet. Det fremgår af Energistyrelsens afgørelse, at de nye miljøvilkår erstatter miljøvilkårene i afgørelsen af 22. december 2016. Afgørelsen giver Vattenfall tilladelse til at etablere og gennemføre Vesterhav Nord Havvindmøllepark inden for rammerne af miljøkonsekvensrapporten af den 1. maj 2020, herunder ved gennemførelse af de i rapporten anførte afværgeforanstaltninger, og efter de gældende vilkår i afgørelsen af 2016, samt miljøvilkårene og de nye vilkår om tilsyn i tilladelsen af 14. december 2020.

Afgørelsen er bl.a. truffet på baggrund af Vattenfalls ansøgning, miljøkonsekvensrapporten for Vesterhav Nord Havvindmøllepark af 1. maj 2020 med tilhørende baggrundsrapporter, supplerende oplysninger, resultaterne af de høringer, der er foretaget, og myndighedens begrundede konklusion.

3. Sagens oplysninger

3.1 Sagens forhistorie

I marts 2012 indgik den daværende regering en energipolitisk aftale med Folketingets øvrige partier, bortset fra Liberal Alliance, om Danmarks energipolitik i perioden 2012-2020. Et af hovedelementerne i aftalen var at øge andelen af vedvarende energi blandt andet ved en udbygning af vindkraft på havet med henblik på at leve op til EU-retlige og internationale forpligtelser i forhold til at nedbringe udslippet af CO₂ og fremme af energisystemer baseret på vedvarende energi.

I oktober 2012 kom Havvindmølleudvalget² med den endelige rapport³ omhandlende en screening af egnede placeringer til kystnære havvindmølleprojekter op til 200 MW pr. område indenfor 20 km fra kysten. Den mere kystnære placering af mindre havvindmølleparker er foretaget ud fra det primære ønske om at holde omkostningerne til udbygningen nede. På baggrund af landskabelige og visuelle hensyn, fandt Havvindmølleudvalget, at havvindmøller med en højde på 200 meter skulle have en mindste afstand på 4 km ud for byer og sommerhusområder.

På baggrund af Havvindmølleudvalgets screening udpegede den daværende regering og forligskredsen i november 2012 seks områder – herunder Vesterhav Nord – til opstilling af kystnære havvindmølleparker, hvor der skulle gennemføres undersøgelser og udbud for opstilling af vindmøller samt planlægning for ilandføringsanlæg med tilhørende udbygning af elnettet på land.⁴ Selve placeringen af undersøgelsesområdet for Vesterhav Nord Havvindmøl-

² Havvindmølleudvalget blev nedsat af den daværende regering i 2012, for at lave en screening af egnede placeringer til kystnære havvindmølleprojekter op til 200 MW.

³ Kystnære havmøller i Danmark, Screening af havvindmølleplaceringer indenfor 20 km fra kysten, oktober 2012. Endelig rapport.

⁴ Med kystmølleaftalen af 26. november 2012 blev der truffet politisk beslutning om, hvilke områder, der skulle indgå i udbuddet samt fastlagt en minimumsafstand til kysten på 4 km.

lepark er et resultat af Havvindmølleudvalgets screening af egnede placeringer for kystnære havvindmølleprojekter.

Som led i opfølgningen på Energiaftale 2012 og Aftale om tilbagerulning af FSA (forsynings sikkerhedsafgifter) mv. og lempelser af PSO-afgiften⁵ af 14. juli 2014,⁶ blev de 350 MW kystnære havvindmølleparker Vesterhav Syd og Vesterhav Nord sendt i udbud.

Energinet blev ved pålæg af 29. januar 2013 og 12. november 2013 fra Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet bedt om at varetage VVM-undersøgelserne for havvindmølleparkerne Vesterhav Syd og Vesterhav Nord med tilhørende ilandføringsanlæg og anlæg på land forud for et koncessionsudbud om anlæg og drift af havvindmølleparkerne.

I forbindelse med VVM-processen blev der afholdt to offentlige møder. Det første møde fandt sted i ”ide-fasen” i starten af 2014. Det andet møde fandt sted i maj 2015 som led i offentliggørelsen af forslaget til VVM-redegørelsen.

Forslaget til VVM-redegørelsen forelå i april 2015, hvorefter det blev sendt i offentlig høring fra den 5. maj 2015 til den 30. juni 2015. Den endelige VVM-redegørelse og miljøvurdering af kommuneplantillæg for Vesterhav Nord Havvindmøllepark blev offentliggjort den 30. november 2015 af Energistyrelsen og Naturstyrelsen.

Efter gennemførelse af en udbudsrunde blev der den 1. september 2016 afgivet tilbud. Vattenfall vandt retten til at opføre havvindmølleparkerne Vesterhav Syd på 170 MW og Vesterhav Nord på 180 MW.

Den 22. december 2016 indgik Energistyrelsen og Vattenfall ”Aftale om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg, Vesterhav Nord, i Nordsøen”. I forlængelse heraf meddelte Energistyrelsen Vattenfall ”Tilladelse til etablering af havvindmølleparken, Vesterhav Nord, med tilhørende elforsyningsnet på søterritoriet i Nordsøen (etableringstilladelse)”.

Etableringstilladelsen for Vesterhav Syd Havvindmøllepark blev efterfølgende påklaget til Energiklagenævnet.⁷ Energiklagenævnet ophævede og hjemviste den 20. december 2018 den del af Energistyrelsens afgørelse, der angik vurderingen af virkningerne på miljøet, til fornyet behandling.⁸ Hjemvisningen skete med henblik på, at Energistyrelsen skulle udarbejde et nyt

⁵ PSO-afgiften – Public Service Obligation – blev indført af Folketinget i 1998, for at fremme en miljøvenlig elproduktion fra vedvarende energikilder som f.eks. vindmøller. PSO-afgiften blev underkendt af EU-Kommissionen i 2016, fordi den også blev pålagt udenlandske selskaber, selvom de ikke kunne modtage støtte fra Danmark til deres elproduktion fra vedvarende energikilder. Et bredt flertal i Folketinget blev enige om at udfase PSO-afgiften fra 2017-2022. EU-Kommissionen betingede sin godkendelse til forslaget, med at Danmark øger transmissionskapaciteten til nabolandene for at fremme øget konkurrence og handel med elektricitet.

⁶ <https://fm.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2014/juli/aftale-om-tilbagerulning-af-fsa-mv-og-lempelser-af-pso/>.

⁷ Energiklagenævnet modtog også klager over Energistyrelsens etableringstilladelse til Vesterhav Nord Havvindmøllepark, men nævnet fandt, at klagerne ikke opfyldte de forvaltningsretlige betingelser for at kunne påklage denne afgørelse til Energiklagenævnet.

⁸ Energiklagenævnets afgørelse med journalnumrene 18/00219, 18/00222 og 18/00225.

VVM-tillæg, der omfattede det konkrete projekt, og først herefter træffe endelig afgørelse i sagen under inddragelse af den berørte offentlighed og med mulighed for klageadgang. De resterende dele af afgørelsen af 22. december 2016 forblev gyldige.⁹

Som følge af Energiklagenævnets afgørelse for Vesterhav Syd Havvindmøllepark anmodede Vattenfall den 12. marts 2019 bl.a. Energistyrelsen om, at Vesterhav Nord Havvindmøllepark skulle undergå en ny miljøvurdering, da Vattenfall ønskede, at Vesterhav Nord Havvindmøllepark skulle gennemgå den samme proces, som gør sig gældende for Vesterhav Syd Havvindmøllepark.

Efter Energiklagenævnets afgørelse af 20. december 2018, der medførte udarbejdelse af en ny miljøkonsekvensrapport, blev der i forbindelse med miljøvurderingsprocessen gennemført to offentlige høringer. Den første offentlige høring blev afholdt i perioden fra den 1. juli til den 16. august 2019, hvor Energistyrelsen blandt offentligheden og myndigheder indkaldte idéer og forslag til afgrænsning af den nye miljøkonsekvensrapport for Vesterhav Nord Havvindmøllepark. På baggrund af de indkomne høringssvar udarbejdede Energistyrelsen et høringsnotat og en afgrænsningsudtalelse af 13. januar 2020, som blev sendt til Vattenfall. Vattenfall fik på baggrund af dette materiale udarbejdet en ny miljøkonsekvensrapport for Vesterhav Nord Havvindmøllepark dateret den 1. maj 2020. Den anden offentlige høring blev afholdt i perioden fra den 5. maj til den 30. juni 2020, hvor Energistyrelsen sendte miljøkonsekvensrapporten i høring hos offentligheden og myndigheder.

Energistyrelsen traf på baggrund af den nye miljøkonsekvensrapport, og efter inddragelse af den berørte offentlighed, afgørelsen af 14. december 2020 om genoptagelse af etableringstilladelsen af 22. december 2016 for Vesterhav Nord Havvindmøllepark.

3.2 Projektet og området

Energistyrelsen har den 14. december 2020 truffet afgørelse om etableringstilladelse til opstilling af 21 havvindmøller for projektet Vesterhav Nord Havvindmøllepark.

Projektet omhandler opstilling af 21 havvindmøller på søterritoriet i Nord-søen ca. 5,5 til 8,4 km ud for den jyske vestkyst ved Harboøre.

Derudover omfatter projektet etablering af to parallelle ilandsføringskabler, samt kabler der forbinder vindmøllerne. Projektets ilandsføringskabler medfører dannelse af en 500 m bred korridor med et areal på 2,0 km². Korridoren går fra vindmølleparken ind til kysten nord for Vejlby og ca. 12 km syd for Thyborøn.

⁹ Energistyrelsen har i afgørelsen af 14. december 2020 som følge af Energiklagenævnets tidligere afgørelse af 20. december 2018 fastsat nye miljøvilkår, der erstatter vilkårene i Energistyrelsens etableringstilladelse fra 2016, som omhandlede vurderingen af projektets indvirkninger på miljøet. De vilkår i etableringstilladelsen fra 2016, som ikke helt eller delvist erstattes med vilkår i afgørelsen af 14. december 2020, gælder fortsat.

Der er for projektet udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, hvoraf det fremgår, at projektet omfatter opstilling af 21 vindmøller af mærket Siemems Gamesa med en selvstændig vindmølleeffekt på 8,4 MW og med møllehøjder på 193 m til vingespids. Navhøjden på vindmøllen udgør 109 m og rotorens diameter 167 m. Vindmølleparkens levetid er anslået til at være 25 år.

3.3 Energistyrelsens begrundelse for etableringstilladelsen og miljøkonsekvensrapporten

I det følgende beskrives udelukkende de dele af Energistyrelsens etableringstilladelse og miljøkonsekvensrapporten, som er relevant for klagen i den konkrete sag.

3.3.1 Projektets alternative placeringer

Det fremgår af begrundelsen for Energistyrelsens etableringstilladelse, at styrelsen ved sin vurdering af de visuelle forhold har lagt vægt på, at placeringen af de kystnære havvindmølleparker samt minimumsafstanden til kysten, og at størrelsen af havvindmølleparken er politisk besluttet af et bredt flertal i Folketinget.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapportens afsnit 2.3, at der er undersøgt alternative placeringer af projektet samt et 0-alternativ.

I forhold til alternative placeringer fremgår det af miljøkonsekvensrapporten, at vurderingen er baseret på et udpeget undersøgelsesområde. Undersøgelsesområdet for vindmøllernes placering udgør et ca. 58,1 km² stort område ca. 4-10 km fra kysten vest for Harboøre. På den baggrund oplyses det, at redegørelsen for alternative placeringer er foretaget ud fra placering af projektets 21 vindmøller inden for dette udpegede område. Hertil oplyses det, at andre opstillingsmønstre inden for området er vurderet og undersøgt i optimering af projektet, herunder to alternative opstillingsmønstre end det valgte. Det ene alternativ fremgår desuden visualiseret i miljøkonsekvensrapportens bilag 2.

Herefter fremgår det, at vurderingen og undersøgelsen af de alternative placeringer er udført med inddragelse af projektets fordele og ulemper i forbindelse med indvirkninger på miljøet samt oplysninger fra den tidligere VVM-proces og høringssvar fra den tidligere proces. Ud over de miljømæssige aspekter er der desuden foretaget overvejelser om, hvad der er teknisk muligt, og hvilken løsning der vil være at foretrække af hensyn til elproduktionen.

Det fremgår, at det første alternative opstillingsmønster for projektet indeholder opstilling af 21 vindmøller på to rækker, hvoraf den ene række er placeret i en lige linje, og den anden i en lige række, som dog følger kystens bue. De to rækker ligger henholdsvis ca. 4,5-5 km og 5,5-5,7 km fra kysten. Det andet belyste alternativ består af to parallelle rækker af vindmøller, som ligger henholdsvis ca. 5 og 6 km fra kysten. Vattenfall har vurderet, at disse alternativer vil have flere ulemper end fordele i forhold til projektets valgte placering.

Det konkluderes i miljøkonsekvensrapporten, at området udnyttes bedst muligt ved den valgte opstilling, hvor vindmøllerne er placeret i en afstand af ca.

5,5 til 8,4 km fra kysten på én række langs den vestlige kant af koncessionsområdet. Hertil oplyses det, at der inden for koncessionsområdet ikke foreligger muligheder for alternative opstillingsmønstre med den samme størrelse elproduktion, og at det vurderes, at den valgte opstilling vil have flest fordele og færrest ulemper ud fra et miljømæssigt, teknisk og økonomisk perspektiv.

Om 0-alternativet beskrives den situation, at projektet ikke gennemføres. Det oplyses, at 0-alternativet betyder, at der ikke påføres havmiljø eller miljø på land miljøpåvirkninger, som følge af projektets vindmøller og de tilknyttede søkabler, og at området primært vil fremstå som i de forskellige beskrivelser af de eksisterende forhold i miljøkonsekvensrapportens kapitel 5.

3.3.2 Landskabet og visuelle forhold

Det fremgår af begrundelsen for Energistyrelsens afgørelse, at styrelsen, for så vidt angår projektets visuelle påvirkning, kystlandskab, rekreativ anvendelse og kulturarv, har vurderet, at projektet vil medføre en væsentlig visuel påvirkning, idet møllerne ved frit udsyn fra kysten og i det umiddelbare kystlandskab må forventes at kunne være fremtrædende elementer. Styrelsen vurderer endvidere, at projektet vil kunne opleves som en forstyrrelse af landskabet og oplevelsesværdien, hvor udsigten ud over havet i dag ikke er forstyrret af faste tekniske anlæg, herunder også i forhold til den lysmarkering, som er påkrævet af hensyn til flysikkerheden. Derudover vurderer styrelsen, at projektets visuelle påvirkning vil kunne få betydning for den rekreative oplevelse i området, og at det vil kunne have betydning for oplevelsen af kulturarven, eksempelvis ved de kystnære kirker.

Energistyrelsen vurderer imidlertid også, at miljøpåvirkningerne ikke er af en sådan karakter, at der ikke kan meddeles tilladelse til projektet. Styrelsen lægger i den forbindelse til grund, at der ikke er regler, der regulerer den visuelle eller landskabelige påvirkning fra projektet på havet, som eksempelvis naturbeskyttelseslovens eller planlovens bestemmelser om hhv. beskyttelseslinjer og kystnærhedszone. Desuden lægges der i afgørelsen vægt på, at placeringen af de kystnære havvindmølleparker, minimumsafstanden til kysten og størrelsen af havvindmølleparken er politisk besluttet af et bredt flertal i Folketinget, og at der forud for den politiske beslutning og vedtagelsen af det nødvendige lovgrundlag i Folketinget blev forelagt et omfattende visualiseringsmateriale, der viste de forventede visuelle påvirkninger af kystnære havvindmølleparker.

Videre henvises til, at der på baggrund af Energinets miljøvurdering fra april 2015 i 2016-afgørelsen¹⁰ blev fastsat vilkår om projektets fysiske udformning for at mindske den visuelle påvirkning. Det er Energistyrelsens vurdering, at Vattenfall med det valgte opstillingsmønster og mølletype opfylder disse krav.

Det har endeligt indgået i Energistyrelsens vurdering, at det ikke er muligt at nedbringe den generelle visuelle påvirkning yderligere inden for rammerne af det tildelte koncessionsområde.

¹⁰ Den tidligere etableringstilladelse af 22. december 2016.

Af miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.13 fremgår projektets visuelle påvirkning for borgere på en given lokalitet og landskabets karakter. Til miljøkonsekvensrapporten er der udarbejdet en visualiseringsrapport som bilag, hvilken består af billeder fra udvalgte fotostandpunkter.

I miljøkonsekvensrapporten redegøres der for, at vurderingen af landskabet og de visuelle påvirkninger er foretaget ud fra bl.a. kommuneplaner, landskabskortlægninger som fremgår af baggrundsrapporter ved den tidligere VVM-proces for projektet, og derudover aktuelle oplysninger i form af flyfotos, besigtigelse og offentlige tilgængelige oplysninger fra særligt miljøportalen.¹¹

Videre fremgår det, at vurderingen af de visuelle påvirkninger tager udgangspunkt i anbefalinger for opstilling af vindmøller på land på op mod 150 m i totalhøjden, som fremgår af rapporten *"Store vindmøller i det åbne land"* udgivet af Skov- og Naturstyrelsen.¹²

Det oplyses i tilknytning hertil, at nærzonen for det konkrete projekt er fastsat til 0-5,7 km fra de planlagte vindmøller, og at zonen således rækker ca. 200 m ind over land ved den sydlige del af projektet. Mellemszonen for projektet udgør 5,7-13 km fra vindmøllerne. Fjernzonen defineres fra 13 til ca. 25 km fra vindmøllerne.

Af figur 5-44 i miljøkonsekvensrapporten vises placeringen af vurderingszonerne på et kort over området samtidig med placeringerne for 17 udvalgte fotostandpunkter, som anvendes i den tilknyttede visualiseringsrapport for projektet, som er et bilag til miljøkonsekvensrapporten. I miljøkonsekvensrapporten oplyses det, at fotopunkterne er udvalgt i forhold til repræsentative lokaliteter for de forskellige landskabskarakterområder, lokaliteter med særlige visuelle oplevelsesværdier og beskyttelsesinteresser samt lokaliteter for visuelle forhold af særlig betydning for befolkningen. Videre beskrives det, at de fleste visualiseringer er udarbejdet i mellemzonen, hvor intensiteten af påvirkningen vurderes at være relativ høj.

Visualiseringsrapporten, som er et bilag til miljøkonsekvensrapporten, består af i alt 17 fotostandpunkter. Det fremgår af rapportens redegørelse, at billederne i visualiseringsmaterialet er vist som dagsvisualiseringer, som så vidt muligt har været optaget i klart vejr med sol. Fotografierne er dog optaget i perioden oktober til november, som er kendetegnet ved at solen står lavt på himlen, dagene er forholdsvis korte og vejrforholdene ustadige, hvorfor det beskrives som værende umuligt at forudse solskin fuldstændigt. For at opnå et godt sammenligningsgrundlag er fotografierne derfor så vidt muligt optaget i en neutral lyssituation, så oplevelsen af vindmøllerne svarer til en klar dag med god sigtbarhed. Herudover fremgår det, at der for enkelte udvalgte fotostandpunkter tillige er billedvisualiseringer af vindmøllerne i natsituation, ved

¹¹ <https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>.

¹² Store vindmøller i det åbne land - en vurdering af de landskabelige konsekvenser. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, januar 2007.

solnedgang samt i gråvejr for at give et indtryk af vindmøllernes synlighed under forskellige lys- og vejrforhold. For hvert fotopunkt vises de eksisterende forhold (referencescenariet) og derefter en visualisering af vindmølleprojektet, og for nogle fotopunkter vises visualiseringerne som panoramabilleder.

Vurderingen af de visuelle påvirkninger i driftsfasen er ifølge miljøkonsekvensrapporten foretaget med udgangspunkt i visualiseringseksemplerne samt miljøkonsekvensrapportens beskrivelse af landskabskarakterområderne og af de landskabelige beskyttelsesinteresser. Til vurderingen anføres det desuden, at placering og opstillingsmønster, vindmøllevingernes rotation, topografien, lysafmærkninger og vejret påvirker de visuelle forhold.

Det vurderes i forhold til vurderingszoneinddelingen i miljøkonsekvensrapporten, at projektets sydligste vindmølle, der medfører, at nærzonen rækker ca. 200 m ind over land, medfører at den nærmeste vindmølle ud fra den beregnede afstand for nær- og mellemzone, vil virke dominerende set fra stranden og toppen af kystlinjen omkring Ferring på land. De øvrige nærmeste vindmøller vil virke fremtrædende fra samme lokalitet, og de fjerneste vindmøller vil være synlige, men ikke fremtrædende. I mellemzonen vurderes det, at vindmøllerne ud fra vindmøllehøjde og afstand tillige vil virke fremtrædende, og de fjerneste vindmøller vil være synlige, men ikke fremtrædende. I fjernzonen vurderes det, at vindmøllerne vil være synlige, men ikke fremtrædende.

Videre vurderes det konkret i miljøkonsekvensrapporten, at projektet lokalt i et delområde i nær- og mellemzonen inden for en ca. 13 km's afstand til projektets vindmøller vil have en væsentlig påvirkning. Delområdet defineres i miljøkonsekvensrapporten til at omfatte stranden, de høje klitter, toppen af den aktuelle kystklint og den historiske kystklint samt bakkedale beliggende øst herfor. Vurderingen af, at påvirkningen er væsentlig, begrundes med, at projektet vil påvirke hele synsfeltet i flere retninger over havet, og ændre udsigten. Desuden vægtes den fremtrædende karakter af vindmøllerne og den lange varighed af påvirkningen. Om natten vurderes påvirkningen for samme område som moderat, idet markeringslys vil være synlige. Derudover beskrives det, at projektet fra områdets kulturmiljøer såsom historisk bebyggelse, kirker og fortidsminder med en høj beliggenhed vil være fremtrædende i udsigten derfra. Uden for det anførte delområde vurderes den visuelle påvirkning gradvist aftagende fra moderat til ubetydelig. Det beskrives hertil, at dette område længere inde i landet i mellemzonen omfatter lavere beliggende klithede og hævede havbund samt bakkedale, slettelandskabets fjordnære- og landskabsarealer, og at området omfatter hele fjernzonen. Vurderingen af de visuelle påvirkninger i dette område begrundes med, at projektet vil være delvist skjult eller synlig, men ikke fremtrædende. Baglandet vurderes desuden til allerede at være præget af udsigten til eksisterende vindmøller.

Af miljøkonsekvensrapporten vurderes det endvidere på baggrund af projektets udbredelse, intensitet og levetid på 25 år, at projektet vil medføre en væsentlig visuel påvirkning om dagen set fra stranden og toppen af de højeste klitter og bakker (herunder den aktuelle og den historiske kystklint) i nær- og

mellemzonen. Om natten vurderes den visuelle påvirkning i samme område af moderat omfang. I fjernzonen langs strand og på toppen af klitterne nordøst og sydøst for projektet vurderes det, at vindmøllerne vil være fuldt synlige dag og nat, men mindre og mindre fremtrædende med afstanden og den spidse vinkel til projektet. Langs fjernzonens strand og yderste klitter vurderes påvirkningen på grund af faldende intensitet og udbredelse, som gradvis aftagende fra moderat (ca. i afstanden 13-16 km fra projektet) til mindre og ubetydelig. Fra de yderste klitter og mod øst vurderes intensiteten ligeledes i de lavere beliggende dele af landskabet at falde om dagen og om natten. Hertil indgår i vurderingen, at der vil være forskelle i påvirkningen som følge af klitternes kuperede terræn. På nogle af de højeste klittoppe vil vindmøllerne være fuldt synlig og fremtrædende, og i nogle af lavningerne vil ingen af de nye vindmøller kunne ses, men være skjult bag de høje klitter. Yderligere vurderes det, at vindmøllerne med stigende afstand vil skjules i mindre grad, men til gengæld vil blive mindre fremtrædende, og udgøre en mindre andel af synsvinklen. Dermed vil intensiteten falde gradvis med afstanden. Tilsvarende vil intensiteten falde, hvor baglandet er lavere beliggende end den aktuelle og den historiske kystklint, og vindmøllerne eller dele af vindmøllerne skjules. I mellemzonen bag de yderste klitrækker og bag kystklinerne vurderes påvirkningen på grund af den varierende intensitet og udbredelse som moderat. I baglandets fjernzone vurderes påvirkningen på grund af den faldende intensitet og udbredelse som gradvist aftagende fra mindre til ubetydelig.

3.3.3 Støj

Energistyrelsen anfører i sin begrundelse for afgørelsen, at det er Miljøstyrelsen, der forvalter reglerne om støj fra vindmøller, og at Energistyrelsen lægger til grund, at den i miljøkonsekvensrapport af 1. maj 2020 anvendte metode til beregning af støj fra vindmøllerne i driftsfasen er i overensstemmelse med den metode, der fremgår af bekendtgørelse om støj fra vindmøller, jf. bekendtgørelse nr. 135 af 7. februar 2019 (vindmøllebekendtgørelsen), og at støjberegningerne er retvisende.

På baggrund af støjberegningerne og vurderingen af støjpåvirkningen i miljøkonsekvensrapporten er det Energistyrelsens vurdering, at støjen fra Vesterhav Nord Havvindmøllepark vil overholde gældende grænseværdier i henhold til vindmøllebekendtgørelsen.

For projektet isoleret set vurderes støjgrænserne overholdt i stor afstand fra kysten for både normal og lavfrekvent støj. I forhold til de kumulative virkninger vurderes støjgrænserne ligeledes overholdt for normal støj og lavfrekvent støj. Det fremgår af støjberegningerne for de tættest beliggende punkter i forhold til de eksisterende vindmøller ved Harboøre, at projektet ikke bidrager til en overskridelse af gældende støjgrænser, og at der for ingen af de støjfølsomme områder vil ske overskridelse af grænseværdierne som følge af projektet.

Af miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.8.1.2 og baggrundsrapporten¹³ om støjberegninger fremgår projektets luftbåren støjmæssige påvirkninger i

¹³ Vesterhav Nord Wind Farm, Noise Impact Assessment, EMD International A/S, 27. april 2020.

driftsfasen.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at støjberegningerne er udført efter retningslinjer i vindmøllebekendtgørelsen og med inddragelse af Miljøstyrelsens vejledning om støj fra vindmøller.¹⁴

I tilknytning hertil fremgår det, at projektets støjberegninger tager højde for, at der er tale om vindmøller på havet, og at der derfor anvendes en anden terrænkorrektion end den korrektion, der anvendes for vindmøller på land. Det oplyses dog i den forbindelse, at der ved kystlinjen defineres en overgangszone fra kysten og 200 m ind i landet, og at der bag overgangszonen anvendes almindelig overfladedæmpning. Desuden oplyses det, at der ved beregninger for projektets vindmøller er taget højde for refleksion på havoverfladen, hvilket også er i overensstemmelse med bekendtgørelsen om støj fra vindmøller.

Endvidere oplyses det, at idet det vurderes, at sommerhuse har en lavere grad af lydisolering og dermed støjdempering, er der i beregningen af den lavfrekvente støj derfor skelnet mellem almindelige boliger og sommerhuse. Hertil angives det, at det udelukkende er sommerhuse beliggende i områder udlagt til sommerhusbebyggelse, som er omfattet af denne skelnen i beregningen.

Yderligere fremgår det, at der er foretaget en vurdering af den samlede støjpåvirkning med inddragelse af oplysninger om eksisterende vindmøller på land samt for projektet for vindmølleparken Vesterhav Syd, og at støjberegningsmetoden inkluderer multiple refleksioner over vand.

Af baggrundsrapporten om støjberegninger til miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at der til beregningerne er anvendt kildestøjsdata ud fra støjmålinger dateret til den 6. april 2020 af en vindmølle i Østerild Testcenter.

Støj for udendørs opholdsarealer

Det fremgår af miljøkonsekvensrapportens tabel 4-3, at støjgrænseværdierne for udendørs opholdsarealer indtil 15 m fra boliger i det åbne land udgør 42 dB(A) ved 6 m/s og 44 dB(A) ved en vindhastighed på 8 m/s.

For bolig- og sommerhusområder er støjgrænseværdierne for området derimod 37 dB(A) ved 6 m/s og 39 dB(A) ved en vindhastighed på 8 m/s.

Af miljøkonsekvensrapportens figur 4-9 fremgår støjudbredelsen for projektets planlagte vindmøller samt kumulativt for eksisterende vindmøller på land i bolig- og sommerhusområder samt boliger på åbent land. Ifølge figuren udgør den maksimale beregnede støj 35 dB(A) ved 6 m/s og 36,9 dB(A) ved 8 m/s. Ingen udendørs opholdsarealer ved beboelse i bolig- og sommerhusområder vil udsættes for mere end henholdsvis 37 dB(A) og 39 dB(A), og tillige vil ingen boliger i det åbne land udsættes for mere end henholdsvis 42 dB(A) og 44 dB(A) ved vindhastigheder på 6 og 8 m/s. Støjberegningerne viser, at projektet kan overholde de gældende grænseværdier.

¹⁴ Støj fra vindmøller, Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 1, 2012.

Støj for indendørs arealer, lavfrekvent støj

Det fremgår af miljøkonsekvensrapportens tabel 4-4, at støjgrænseværdien for lavfrekvent støj er 20 dB(A) målt indendørs ved vindhastigheder på mellem 6 og 8 m/s for både bolig- og sommerhusområder og boliger i det åbne land.

Af figur 4-11 fremgår den lavfrekvente støjudbredelse for projektets planlagte vindmøller samt kumulativt for eksisterende vindmøller på land i bolig- og sommerhusområder samt boliger på åbent land. Ifølge figuren vil den maksimale lavfrekvente støj udgøre mellem 13,8 dB(A) ved 6 m/s og 16,3 dB(A) ved vindhastigheder på 8 m/s. Ingen bolig- og sommerhusområder samt boligområder i det åbne land vil således blive udsat for mere end 20 dB(A) ved vindhastigheder på 6 og 8 m/s. Støjberegningerne viser, at projektet kan overholde de gældende grænseværdier.

4. Klagers bemærkninger

Klager er ikke enig i, at der kan meddeles etableringstilladelse til Vesterhav Nord Havvindmøllepark, da tilladelsen ikke bygger på den objektivitet, som lovgivningen kræver og forudsætter, hvorfor klager forventer, at projektet gentænkes og genforhandles.

Til støtte for påstanden, har klager navnlig anført følgende:

Lovgrundlag

- Er det lovformelige i opførelsen af havvindmølleparken opfyldt? Hvem garanterer, at det juridiske i projektet er gennemgået og fundet lovligt? Rapporten gav ikke et entydigt svar. Kan Energiklagenævnet henvise til det juridiske grundlag?

Koncessionsrådets afgrænsning

- Klager anfører, at Energistyrelsen alene henholder sig til koncessionsområdet på 4 – 10 km. Klager konstaterer i forbindelse hermed, at det stadig er uafklaret, hvordan det oprindelige koncessionsområde, der gik ud til 20 km fra kysten, pludseligt blev indsnævret. Energistyrelsens besvarelse heraf har været yderst vagt eller ikke eksisterende.

Borgerinddragelse/-indflydelse

- Klager anfører, at man må sætte spørgsmålstegn ved demokratiet, når man tager de mange indvendinger, artikler og valide og seriøse videnskabeligt baserede argumenter, der har været fremført imod opførelsen af Vesterhav Nord Havvindmøllepark, i betragtning. Klagers retsbevidsthed er krænket, idet alle borgernes argumenter og indsigelser imod projektet er blevet tilsidesat.
- Klager oplyser, at projektets store visuelle og landskabelige påvirkninger har været omdrejningspunktet for samtlige borgeres indsigelser fra 2012 til 2021. Energistyrelsen vælger at se bort fra

indsigelserne, selvom det i miljøkonsekvensrapporten påpeges, at de store visuelle og landskabelige påvirkninger ikke kan afværges.

Formålet med miljøvurderingsloven

- Klager har fremhævet, at der ved projektet er tale om tilsidesættelse af miljøvurderingens formålsparagraf, og henviser til, at der bl.a. ikke ved projektet er sikret et højt miljøbeskyttelsesmiljø. I forlængelse heraf bemærker klager, at miljøvurderingsprocessen for projektet er sket proforma, og at klager finder det tankevækkende, at projektet ikke længere omtales som kystnære havvindmøller, men benævnes som havvindmøller.

Alternative placeringer

- Klager har anført, at der i forhold til alternative placeringer alene er undersøgt forskellige opstillingsmønstre, og at projektet burde placeres længere ude på havet. Hertil henviser klager til, at der for projektet alene er forholdt sig til et koncessionsområde på 4-10 km, og at klager forventer, at der findes en alternativ placering til havvindmølleparken i en afstand fra kysten, der er i overensstemmelse med den opfattelse af vindmølleparker, der er fremherskende i 2021.

Landskab og visuelle forhold

- Klager har henvist til, at Energistyrelsen den 5. maj 2020 skriver, at projektet vil medføre væsentlige visuelle påvirkninger, som ikke kan afværges, og at et unikt naturområde ændres katastrofalt.¹⁵
- Videre har klager henvist til, at planloven¹⁶ vægter beskyttelse af landskaber, og bemærker derudover at menneskets behov for ”de åbne vidder”, for smukke omgivelser og for ro, vil være ikke-eksisterende i området efter vindmølleopførelsen. I forbindelse hermed anfører klager, at der ses bort fra det forhold, at de danske kyster udgør unikke helheder, og at de åbne ubebyggede kystlandskaber udgør en vigtig national ressource, og at der for landets kystkommuner er en værdifuld natur- og kulturarv, som forpligter. Klager efterspørger, hvor det lovmæssige grundlag for at træffe afgørelse om etableringstilladelse til Vesterhav Nord Havvindmøllepark findes.
- Da hverken planloven, naturbeskyttelsesloven¹⁷ eller lovgivningen til beskyttelse af hav- og vandmiljøet indeholder bestemmelser, der regulerer den landskabelige og visuelle indvirkning fra kystnært placerede objekter/projekter, må det konstateres, at der

¹⁵ Energiklagenævnet antager, at klager henviser til det anførte på side 3 i Energistyrelsens følgeskrivelse af 5. maj 2020, da miljøkonsekvensrapporten sendes i høring hos offentligheden og myndighederne.

¹⁶ Lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020 om lov om planlægning.

¹⁷ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om lov om naturbeskyttelse.

ikke er et lovformeligt grundlag for opstilling af vindmøller så tæt på kysten.

- Når det i miljøkonsekvensrapporten konkluderes, at vindmøllerne vil have en altdominerende indvirkning på kystlandskabet, virker det absurd, at Energistyrelsen helt vælger at se bort fra dette i etableringstilladelsen. Klager bemærker hertil, at der ikke er opstillet rammer for, hvornår en landskabelig påvirkning er acceptabel.
- Klager anfører, at Energistyrelsen åbenbart kan meddele etableringstilladelse med det tvivlsomme argument, at intet overtrumfer et enigt folketing, der i 2012 vedtog en opførelse af Vesterhav Nord Havvindmøllepark, som 9 år senere med al tydelighed har vist sig at være forældet på en lang række punkter.

Støj

- Klager har anført, at det anvendte lovgrundlag for vurdering af projektets støjpåvirkninger bygger på vindmøller i det åbne land. Projektets støjmålinger er derfor ikke valide. Klager bemærker i tilknytning hertil, at der ikke er erfaringer med støj i forhold til kystnære havvindmøller så tæt på land som projekts planlagte vindmøller, og at støj på land og på havet ikke kan sammenlignes. Hertil bemærker klager, at forholdene på havet er anderledes, idet lyden spredes uden filter, og idet der ikke på havet er støjdæmpende forhindringer.
- Støjmålingerne, der ligger til grund for beregningerne ved forskellige vindstyrker, er med stor sandsynlighed ikke valide, da havvindmøllerne er væsentlig større end eksisterende sammenligningsgrundlag, og da lyden er båret af vinden, kan støjgenerne være meget større end beregnet. Det er klagers opfattelse, at der mangler solide fakta.
- Uagtet revision af metoden til støjberegning over vand fra 2019 er der intet fyldestgørende videnskabeligt grundlag for korrektheden i metoden. Klager finder, at der mangler videnskabelig evidens for metoden, da kystnære vindmøller er af nyere dato og erfaringen på området er minimal.

Lysforurening

- Klager henviser til, at naturbeskyttelseslovens § 21 indeholder et forbud mod lysforurening. I forbindelse hermed anfører klager, at der er radarlys døgnet rundt, blinkende hvidt lys om dagen, blinkende rødt lys om natten, hvilket er lysforurening af et område, som anvendes af mennesker med behov for at undslippe byens forstyrrende lys, mennesker der søger mørket.
- Der klages over, hvad lyspåvirkningen fra vindmøllerne vil afstedkomme. At tale om friluftsklamer i denne sammenhæng virker

søgt, da lysene fra møllerne er der døgnet rundt.

- Klager finder, at den miljømæssige indvirkning som følge af havvindmøllernes lysafmærkning kan afhjælpes ved at flytte møllerne langt ud på havet, men at Energistyrelsen smutter nemt udenom ved at henvise til, at beslutningen om møllernes afstand på 4 til 10 km fra kysten er truffet af energiforligskredsen.

Luftforurening (mikroplastpartikler)

- Det er klagers opfattelse, at der i miljøkonsekvensrapporten skal redegøres for, hvor meget mikroplast havvindmøllerne afgiver til hav- og landmiljøet. Det er videre klagers opfattelse, at spørgsmålet om mikroplasts indvirkning på fiskeriet efter konsumfisk og spørgsmålet om, hvor meget mikroplast mennesker indånder eller optager i forbindelse med vindbårne partikler, skal beskrives i miljøkonsekvensrapporten.

Turisme

- Klager anfører, at turisterne kommer til området for at få en rekreativ oplevelse, og at der i Lemvig Kommune er mellem 700.000 og 800.000 overnattende turiser om året, hvilket er en enorm indtægtskilde for kommunen, da turisterne erlægger store beløb, som har betydning for områdets museer, restauranter, håndværkere, butikker m.v. Det er klagers opfattelse, at den kommende havvindmøllepark vil få en negativ indvirkning på området, hvilket det enormt store antal sommerhuse til salg vidner om. Klager ønsker at vide, hvem der skal erstatte de tabte indtjeninge.

Økonomi

- Klager anfører, at det kunne være yderst relevant at få oplyst, på hvilket økonomisk grundlag hele projektet hviler. Klager ved, at Vattenfall modtager over 3 milliarder kr. til opførelsen af havvindmølleparken og derefter er garanteret 47,5 øre pr. kWh. Klager ønsker at vide, hvormed opførelsen af havvindmølleparken gavner forbrugerne.
- Når den aktuelle pris på en kWh ligger på ca. 29 øre, må man stille spørgsmålet, om ikke der er tale om subsidier til en virksomhed, og om dette er lovligt, herunder om dette er i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning. Klager ønsker at vide, om der skæves til de mange nulsum-projekter i Tyskland og Holland.
- Hvilken betydning ville det have fået for meningstilkendegiverne, såfremt de havde fået oplyst, at Vesterhav Nord Havvindmøllepark kun har et CO₂-klimateffekt på 0,3 pct. Klager finder, at hverken samfundsøkonomi eller grøn omstilling kan retfærdiggøre den vidtrækkende ødelæggelse af Vestjyllands unikke natur og kyststrækning.

Behovet for vindmøller i Jylland

- Klager anfører, at det er en kendsgerning, som hverken politikere eller embedsmænd vægter og tager hensyn til, at Jyllands el-behov er dækket med 1.000 pct., hvorimod Fyn og Sjælland har en behovsdækning på under 100 pct. Klager ønsker at vide, hvor meget mere Jylland skal bære.

5. Energistyrelsens bemærkninger

Energistyrelsen finder, at afgørelsen af 14. december 2020 skal stadfæstes.

Til støtte for påstanden, har Energistyrelsen anført følgende:¹⁸

Lovgrundlag

- Energistyrelsen forstår klagen sådan, at der stilles spørgsmålstegn ved lovgrundlaget for at træffe afgørelse i sagen.

Energistyrelsen henviser til det i afgørelsen anførte hjemmelsgrundlag.

Borgerinddragelse/-indflydelse

- Energistyrelsen forstår klagen sådan, at der klages over, at borgernes argumenter og indsigelser mod projektet ikke er efterkommet.
- Energistyrelsen gør opmærksom på, at der har været foretaget adskillige offentlige høringer i processen med de kystnære havvindmølleparker, der blev besluttet med Energiaftalen af 22. marts 2012. Den første offentlige høring foregik 26. juni til 26. august 2012 over Havmølleudvalgets screeningsrapport med tilhørende visualiseringer og SMV. Herefter blev der i januar 2014 foretaget første offentlighedsfase for miljøvurderingen og efterfølgende, da VVM-redegørelsen var udarbejdet, anden offentlighedsfase fra 5. maj til 30. juni 2015. Efter Energiklagenævnets afgørelse af 20. december 2018, der medførte udarbejdelse af en ny miljøkonsekvensrapport, er der afholdt første offentlighedsfase fra 1. juli til 16. august 2019, mens anden offentlighedsfase blev afholdt 5. maj til 30. juni 2020.
- Energistyrelsen henviser til, at der i høringsnotatet offentliggjort sammen med afgørelsen er beskrevet, om og i hvilket omfang hørings svarene har haft betydning for afgørelsen.

Alternative placeringer

- Energistyrelsen forstår klagen sådan, at der klages over manglende inddragelse af alternative placeringer uden for koncessionsområdet.

¹⁸ De nedenstående bemærkninger er citeret fra Energistyrelsens bemærkninger til klagen af 10. februar 2021.

- I forbindelse med den offentlige høring af Havmølleudvalgets screeningsrapport fra 26. juni til 26. august 2012 blev der også forelagt en miljørapport (SMV), hvor der bl.a. var redegjort for de kystnære placeringer af kommende havvindmølleparker i forhold til placeringer længere fra kysten. I forhold til miljøvurderingen af det konkrete projekt er det Energistyrelsens vurdering, at Vattenfall ikke har skulle inddrage alternativer uden for koncessionsområdet, da Vattenfall i henhold til koncessionsaftalen og udbudsretlige regler ikke kan etablere havvindmølleparken uden for koncessionsområdet, hvorfor dette ikke udgør et rimeligt alternativ for Vattenfall. Det bemærkes her, at miljøvurderingsloven ikke stiller krav om undersøgelse af alternativer generelt, men *”en beskrivelse af de rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt, og som er relevante for projektet og dets særlige karakteristika, og en angivelse af hovedårsagerne til den valgte løsning under hensyntagen til projektets indvirkninger på miljøet”*.

Landskab og visuelle forhold

- Energistyrelsen forstår klagen sådan, at der klages over manglende lovgrundlag for at træffe afgørelse, og at projektet er forældet.
- Energistyrelsen henviser til det i afgørelsen oplyste hjemmelsgrundlag til at træffe afgørelse i sagen. Energistyrelsen henviser desuden til, at klima-, energi- og forsyningsministeren gentagne gange, bl.a. i samråd i Folketinget, har redegjort for, at de indgåede kontrakter med Vattenfall fastholdes.

Støj

- Energistyrelsen forstår klagen sådan, at der klages over, at støjvurderinger ikke er fyldestgørende.
- Vurderingen af vindmøllestøjen i miljøkonsekvensrapporten er udført i henhold til den gældende bekendtgørelse om støj fra vindmøller,¹⁹ der også er gældende for havvindmøller og bl.a. er opdateret i 2019 med revision af metoden til beregning af støjudbredelsen over vand.

Lysforurening

- Energistyrelsen forstår klagen sådan, at der klages over lysafmærkningen på vindmøllerne og her henvises til naturbeskyttelseslovens § 21.
- Energistyrelsen skal bemærke, at naturbeskyttelseslovens § 212 vedrører friluftsklamer i det åbne land, hvorfor reglerne ikke

¹⁹ Bekendtgørelse nr. 135 af 7. februar 2019 om støj fra vindmøller.

finder anvendelse på det konkrete projekt, og skal i øvrigt bemærke, at miljøkonsekvensrapporten beskriver lysmarkeringen, og at denne også fremgår af de til miljøkonsekvensrapporten vedlagte visualiseringer.

Luftforurening (mikroplastpartikler)

- Energistyrelsen forstår klagen sådan, at der klages over manglende inddragelse af forurening med mikroplast fra vindmøllerne i miljøkonsekvensrapporten.
- Energistyrelsen skal bemærke, at vindmøller ikke fremgår som en væsentlig kilde til forurening med mikroplast i videnskabelige undersøgelser, og herunder ikke fremgår af Miljøstyrelsens opgørelser over væsentlige udledningskilder af mikroplast. Energistyrelsen vurderer derfor ikke, at udledning af mikroplast udgør en forventet væsentlig miljøpåvirkning, som skal indgå i miljøkonsekvensrapporten.

Turisme

- Energistyrelsen forstår klagen sådan, at der klages over projektets indvirkning på turismen.
- Energistyrelsen skal bemærke, at det ikke er et krav i miljøvurderingsloven eller i henhold til VVM-direktivet at belyse et projekts erhvervsøkonomiske eller socioøkonomiske konsekvenser. Som det også fremgår af Energistyrelsens afgrænsningsudtalelse til miljøkonsekvensrapporten har turisme skulle inddrages i forhold til påvirkningen af rekreative, landskabelige og visuelle forhold, men ikke i forhold til socio- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Økonomi

- Energistyrelsen forstår klagen sådan, at der klages over manglende økonomisk grundlag for projektet, og at der ikke tages højde for ”nul-bud”-projekter i udlandet.
- Energistyrelsen bemærker, at de samfundsøkonomiske vurderinger bag projektet ikke indgår i miljøvurderingen, men er foretaget tidligere i processen i forbindelse med planlægningen og udbuddet af de kystnære havvindmølleparker.
- Energistyrelsen henviser desuden til, at klima-, energi- og forsyningsministeren gentagne gange, bl.a. i samråd i Folketinget, har redegjort for, at de indgåede kontrakter med Vattenfall fastholdes.

Behovet for vindmøller i Jylland

- Energistyrelsen forstår klagen sådan, at der klages [over],²⁰ at Jylland ikke har behov for mere vindmøllekapacitet.

6. Vattenfalls bemærkninger

Vattenfall finder, at afgørelsen af 14. december 2020 skal stadfæstes.

Til støtte for påstanden herom har Vattenfall henvist til Energistyrelsens bemærkninger til klagen.

7. Retsgrundlaget

Retsgrundlaget fremgår af bilag til denne afgørelse.

8. Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

8.1 Energiklagenævnets prøvelse og kompetence

Energiklagenævnet konstaterer, at klagen indeholder klagepunkter over etableringstilladelsen efter VE-loven samt klage over den udarbejdede miljøvurdering.

Det fremgår af VE-lovens § 66, stk. 1, at Energiklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af Klima-, Energi og Forsyningsministeren efter denne lov eller regler fastsat i medfør af loven.

Af VE-lovens § 67, stk. 1, fremgår endvidere, at der kan klages over de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til § 25, såfremt afgørelsen tillige er omfattet af lovens §§ 27 og 28 og lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (herefter miljøvurderingsloven²¹).

Energiklagenævnet bemærker, at Energistyrelsens afgørelse af 14. december 2020 er truffet i medfør af VE-lovens § 25 (etableringstilladelse), der forudsætter iagttagelse af VE-lovens § 27. Det fremgår af § 27, stk. 1, at det med henblik på at undgå skade på udpegede internationale naturbeskyttelsesområders integritet er et krav, at anlægsprojekter omfattet af lovens § 25, der kan påvirke sådanne områder væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for udpegede internationale naturbeskyttelsesområder. Meddelelsen af tilladelsen af 14. december 2020 efter § 25 i VE-loven er endvidere sket under iagttagelse af § 2, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 1476 af 13. december 2010 om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet. I den konkrete sag tager Energiklagenævnet alene stilling til VE-lovens § 27, stk. 1.

Videre bemærker Energiklagenævnet, at det fremgår af § 9, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 913 af 30. august 2019 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter

²⁰ Energiklagenævnets red.

²¹ Lovbekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM),²² at en tilladelse i henhold til § 25 i VE-loven helt eller delvist erstatter tilladelsen efter § 25 i miljøvurderingsloven, jf. miljøvurderingslovens § 15, stk. 3. Tilladelsen efter VE-lovens § 25 meddeles derfor på grundlag af en miljøvurdering efter miljøvurderingsloven eller regler fastsat i medfør af § 4, stk. 4, i miljøvurderingsloven.

Eftersom Energistyrelsens tilladelse er meddelt under iagttagelse af VE-lovens § 27, stk. 1, og miljøvurderingsloven, kan klager påklage de miljømæssige forhold i afgørelsen til Energiklagenævnet, jf. VE-lovens § 67, stk. 1.

Miljøvurderingslovens regler indebærer, at projekter, der på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke må påbegyndes, før myndigheden jf. § 17, skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet. Der er for projektet udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, som indeholder en vurdering af de miljømæssige påvirkninger, herunder en habitatvurdering af projektets eventuelle påvirkninger af Natura 2000-områder²³ i form af en Natura 2000-væsentlighedsvurdering samt en vurdering af projektets eventuelle påvirkninger af bilag IV-arter²⁴ i henhold til habitatbekendtgørelsen,²⁵ jf. habitatdirektivet,²⁶ og for fugle, jf. fuglebeskyttelsesdirektivet.²⁷

Energistyrelsen under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet er godkendende myndighed for elanlægget på havet, mens Miljøstyrelsen under Miljøministeriet er godkendende myndighed for landanlæggene. Energiklagenævnet har i henhold til VE-lovens bestemmelser alene kompetence til at behandle klager over etableringstilladelsen samt de miljømæssige forhold for den del af projektet, der vedrører elanlægget på havet, eller som er en følge heraf – herunder det interne kabelnet på havet samt ilandføringskablerne frem til ilandføringspunkterne på land – men ikke projektet på land.

Det ligger således uden for Energiklagenævnets kompetence at tage stilling til den forudgående politiske beslutning og grundlaget for afgrænsningen af koncessionsområdet for den kystnære placering af Vesterhav Nord Havvindmøllepark – herunder bl.a. Havvindmølleudvalgets screeningsproces – samt inddragelsen af offentligheden i forbindelse hermed, da der er tale om forhold, som ikke omhandler den konkrete afgørelse af 14. december 2020 og de miljømæssige forhold heri. Energiklagenævnets kompetence er begrænset til behandling af de miljømæssige forhold i afgørelsen af 14. december 2020, jf. VE-lovens § 67, stk. 1.

²² Bekendtgørelsen er i dag ophævet og erstattet med bekendtgørelse nr. 244 af 22. februar 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter. Den omhandlede bestemmelse findes i denne bekendtgørelses § 10, stk. 1, nr. 3.

²³ Betegnelsen for et europæisk netværk af særligt beskyttede naturområder i EU, der skal beskytte og bevare særlige levesteder for dyr og planter eller særlige fuglearter.

²⁴ Udvalgte dyre- og plantearter, som medlemslande af EU efter habitatdirektivet er forpligtet til generelt at beskytte, både inden for og uden for Natura 2000-områderne.

²⁵ Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

²⁶ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

²⁷ Europaparlamentets og rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle.

Om Energiklagenævnets kompetence bemærker nævnet videre, at der, som følge af Energiklagenævnets tidligere afgørelse af 20. december 2018, er udarbejdet en ny miljøvurdering af Vesterhav Nord Havvindmøllepark, som beskriver de forventede miljøpåvirkninger fra det konkrete projekt. Med baggrund heri har Energistyrelsen i tilladelsen af 14. december 2020 fastsat nye miljøvilkår, der erstatter vilkårene i tilladelsen fra 2016, som omhandlede vurderingen af projektets indvirkninger på miljøet. Som følge heraf bemærkes, at Energiklagenævnet alene forholder sig til de miljømæssige forhold i tilladelsen af 14. december 2020, som har baggrund i miljøkonsekvensrapporten af den 1. maj 2020.

8.2 Miljøvurderingsprocessen

Formålet med miljøvurderingsreglerne er at sikre, at der gennemføres en vurdering af virkningerne på miljøet som grundlag for beslutningen om at give eller afslå tilladelse til projektyper, der kan påvirke miljøet væsentligt.

Efter miljøvurderingslovens § 25 træffer den kompetente myndighed på grundlag af byherres ansøgning, miljøkonsekvensrapporten, resultatet af de høringer, der er foretaget, og myndighedens begrundede konklusion, afgørelse om, hvorvidt projektet kan tillades.

Det fremgår af bekendtgørelsen om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter, at en tilladelse i henhold til § 25 i VE-loven helt eller delvist erstatter tilladelsen efter § 25 i miljøvurderingsloven, jf. miljøvurderingslovens § 15, stk. 3. Af miljøvurderingslovens § 15, stk. 3, fremgår videre, at tilladelser, som helt eller delvist erstatter en tilladelse efter § 25, skal meddeles på baggrund af en miljøvurdering efter lovens regler.

Ved miljøvurdering af konkrete projekter forstås efter miljøvurderingslovens § 5, nr. 5, litra a til e, en proces, der består af byherrens udarbejdelse og fremlæggelse af en miljøkonsekvensrapport samt den kompetente myndigheds høringer af offentligheden og berørte myndigheder. De indholdsmæssige krav til miljøkonsekvensrapporten fremgår af § 20. Processen omfatter endvidere myndighedens undersøgelse af de i miljøkonsekvensrapporten fremlagte oplysninger og eventuelle supplerende oplysninger, herunder oplysninger modtaget i forbindelse med de foretagne høringer. Myndigheden skal efter § 24, stk. 1, herunder sikre sig, at miljøkonsekvensrapporten opfylder kravene i § 20. Endvidere omfatter processen myndighedens begrundede konklusion om projektets væsentlige indvirkninger på miljøet under hensyntagen til resultatet af myndighedens undersøgelse af de fremlagte oplysninger og myndighedens egen supplerende undersøgelse. Det er et krav, at myndighedens begrundede konklusion indarbejdes i afgørelse om tilladelse efter § 25 eller afgørelse om tilladelse efter anden lovgivning.

En begrundet konklusion er myndighedens egen selvstændige afvejning og vurdering af de oplysninger m.v., som byherren har fremlagt, myndighedens egne supplerende oplysninger, og oplysninger, som er fremkommet under høringerne. Den skal efter § 5, nr. 5, litra d, udgøre en del af myndighedens

afgørelse, men er ikke en afgørelse i sig selv. Myndigheden kan således ikke blot henholde sig til indholdet af bygherrens miljøkonsekvensrapport, men skal i en afgørelse om tilladelse til projektet indarbejde sin egen begrundede konklusion om de væsentlige indvirkninger på miljøet, som projektet vil have.

Det gælder også, når afgørelsen træffes i form af en etableringstilladelse efter VE-lovens § 25, som erstatter en tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25.

8.2.1 Offentlighedens inddragelse

Klager har i relation til forholdet om offentlighedens inddragelse navnlig anført, at offentlighedens argumenter og indsigelser mod Vesterhav Nord Havvindmøllepark ikke er efterkommet.

Miljøvurderingsloven fastlægger en række mindstekrav til både proceduren for tilvejebringelsen af en miljøvurdering og til selve miljøvurderingens nærmere indhold. Lovens procedurekrav har til formål at sikre offentlighedens inddragelse, idet myndigheden er forpligtet til at inddrage høringssvarene i behandlingen af sagen samt redegøre for, hvordan høringssvarene er indgået i beslutningsprocessen, jf. bl.a. miljøvurderingslovens § 24, stk. 2, § 25, stk. 1, § 35, stk. 1, nr. 3 og § 37, stk. 1, nr. 5.

Det fremgår af sagens oplysninger, at der i forbindelse med den nye miljøvurderingsproces er gennemført to offentlige høringer. Den første høring blev afholdt i perioden fra den 1. juli til den 16. august 2019, hvor Energistyrelsen indkaldte idéer og forslag til afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten for Vesterhav Nord Havvindmøllepark. Den anden offentlige høring, som vedrørte den udarbejdede miljøkonsekvensrapport, blev afholdt i perioden fra den 5. maj til den 30. juni 2020.

Det fremgår af etableringstilladelsen, at Energistyrelsen har taget de indkomne høringssvar modtaget i forbindelse med høringen over miljøkonsekvensrapporten i betragtning som grundlag for beslutningen om at meddele tilladelse til Vesterhav Nord Havvindmøllepark. Af Energistyrelsens høringsnotat af 14. december 2020,²⁸ som opsummerer de indkomne høringssvar fra høringen over miljøkonsekvensrapporten, fremgår det, at Energistyrelsen i forbindelse med gennemgangen af høringssvarene har vurderet, om og i hvilket omfang disse har haft betydning for afgørelsen, herunder om høringssvarene har givet anledning til at stille krav om yderligere undersøgelser eller vilkår. I relation hertil bemærker Energiklagenævnet, at indsigelser mod et projekt, herunder f.eks. indsigelser om placeringen af en havvindmøllepark eller visuelle forhold forbundet med en kystnær placering, ikke generelt medfører en forpligtelse for en myndighed til at ændre eller afslå et projekt.

Det er på denne baggrund Energiklagenævnets opfattelse, at Energistyrelsen har opfyldt miljøvurderingslovens krav om offentlighedens inddragelse i forbindelse med beslutningen om at meddele tilladelse til havvindmølleprojektet.

²⁸ Høringsnotatet er offentliggjort sammen med Energistyrelsens afgørelse i sagen.

8.2.2 Formålet med miljøvurderingsreglerne

Klager har anført, at selve projektet ikke sikrer et højt miljøbeskyttelsesniveau, hvilket er i strid med miljøvurderingslovens formålsparagraf, og henviser til, at miljøvurderingsprocessen er sket proforma.

Det fremgår af vejledningen til miljøvurderingsloven, at formålet med miljøvurderingsreglerne er at sikre, at der for et projekt tidligt i processen foretages en vurdering af indvirkningerne på miljøet dvs. en miljøvurdering, og at miljøvurderingen er en proces, der gennem inddragelse af offentligheden og berørte myndigheder sikrer, at de væsentlige miljømæssige indvirkninger identificeres, beskrives og vurderes med henblik på at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt kompensere væsentlige skadelige virkninger.

Hermed tilvejebringes et miljømæssigt oplyst grundlag for myndighedens beslutning om enten at tillade eller nægte at give tilladelse til det ansøgte projekt. Overordnet set bidrager miljøvurderinger af konkrete projekter derfor til et højt niveau af miljøbeskyttelse og til fremme af en bæredygtig udvikling, som bl.a. er til gavn for menneskers sundhed.²⁹

Energiklagenævnet forstår klagen sådan, at der klages over, at Energistyrelsen ikke i tilstrækkeligt omfang har inddraget konklusioner fra miljøkonsekvensrapporten om projektets miljøvurderinger i sin afgørelse om etableringstilladelse efter VE-lovens § 25.

Energiklagenævnet finder ikke grundlag for, at miljøvurderingslovens formål er tilsidesat ved projektet.

Energiklagenævnet har lagt vægt på, at en miljøvurderingsproces efter miljøvurderingsloven har karakter af en indledende sagsproces, hvor der alene stilles krav til, at oplysninger om miljøpåvirkninger er tilstrækkelige til at udgøre et beslutningsgrundlag for myndighed og offentlighed. Miljøvurderingsloven fastsætter således ikke regler for, hvad en myndighed kan beslutte af politiske, økonomiske eller andre grunde, men stiller alene krav til grundlaget for beslutningerne. Eventuelle begrænsninger i niveauet for tilladelige miljøpåvirkninger følger derimod af eventuel anden særlovgivning. Miljøvurderingsreglerne fastsætter således ikke i sig selv krav til bestemte grænseværdier for et projekts miljøpåvirkninger.

Energiklagenævnet bemærker, at miljøvurderingsprocessen også omfatter myndighedens begrundede konklusion om projektets væsentlige indvirkninger på miljøet under hensyntagen til resultatet af myndighedens undersøgelse af de fremlagte oplysninger og myndighedens egen supplerende undersøgelse.

Det er et krav, at myndighedens begrundede konklusion indarbejdes i afgørelse om tilladelse efter § 25 eller afgørelse om tilladelse efter anden lovgivning.

²⁹ Miljøstyrelsens vejledning til lov om miljøvurdering, 2018, afsnit 1.5.

Energistyrelsen har i begrundelsen for sin afgørelse med henvisning til miljøkonsekvensrapporten forholdt sig konkret til projektets alternative placeringer og væsentlige påvirkninger, bl.a. for så vidt angår landskab, visuelle forhold og støj, som er de forhold, klagen omhandler.

Energiklagenævnet lægger i det følgende til grund, at denne del af Energistyrelsens begrundelse samtidig udgør den begrundede konklusion efter miljøvurderingsloven, og at styrelsen herved også har vurderet, at miljøkonsekvensrapporten opfylder lovens krav, jf. lovens § 24, stk. 1.

8.2.3 Projektets alternative placeringer

Det fremgår af miljøvurderingslovens bilag 7, jf. § 20, stk. 2, nr. 4, at miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en beskrivelse af de rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt, og som er relevante for projektet og dets særlige karakteristika, samt en angivelse af hovedårsagerne til det trufne valg, herunder en sammenligning af miljøpåvirkningerne.

Endvidere skal miljøkonsekvensrapporten indeholde en oversigt over de væsentligste alternativer samt alternative placeringer, som herudover har været undersøgt. Yderligere skal rapporten indeholde en beskrivelse af konsekvenserne af, at anlægget ikke gennemføres (0-alternativet), samt oplysninger om de vigtigste grunde til valg af alternativ under hensyn til virkningerne på miljøet.³⁰

Det er tilstrækkeligt, at oversigten over alternativer giver offentligheden og beslutningstagerne en mulighed for at vurdere det ønskede projekt i forhold til andre realistiske alternativer. Afgørende er, om der kan siges at være tilvejebragt det fornødne grundlag for en beslutning. Det kan således ikke kræves, at der foretages en indgående belysning af (alle) andre alternativer.³¹

Energiklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Energistyrelsens vurdering efter miljøvurderingslovens § 24, stk. 1, hvorefter miljøkonsekvensrapporten opfylder lovens krav, for så vidt angår beskrivelsen af alternativer, jf. § 20, stk. 2, nr. 4.

Energiklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at det af miljøkonsekvensrapporten fremgår, at der er undersøgt andre alternative placeringer af vindmøllerne i koncessionsområdet. Videre har nævnet lagt vægt på, at der i miljøkonsekvensrapporten er beskrevet og vurderet et 0-alternativ.

Energiklagenævnet finder således, at Energistyrelsen i tilstrækkelig grad har forholdt sig til alternative placeringer ved projektet inden for koncessionsområdet i sin begrundede konklusion.

Energiklagenævnet bemærker, at nævnet ikke kan tage stilling til, om en af-

³⁰ Vejledning nr. 9339 af 12. marts 2009 om VVM i planloven pkt. 5.

³¹ Vejledning nr. 9339 af 12. marts 2009 om VVM i planloven pkt. 5.

gørelse er hensigtsmæssig eller rimelig i forhold til f.eks. omboendes interesser. Miljøvurderingsreglerne fastsætter ikke regler for, hvad der kan besluttes af politiske, økonomiske eller andre grunde, men stiller alene krav til grundlaget for beslutningerne. Nævnet kan således ikke efter miljøvurderingsreglerne tage stilling til, om vindmøller ud fra et politisk og generelt synspunkt skal placeres længere ude på havet.

8.2.4 Landskabet og de visuelle forhold

Miljøvurderingslovens bilag 7, jf. § 20, stk. 4, nr. 4, fastslår, at en miljøkonsekvensrapport på en passende måde skal påvise, beskrive og vurdere projektets væsentlige direkte og indirekte virkninger på blandt andet landskabet.

Miljøvurderingsloven indeholder ikke krav om visualiseringer, men forudsætter en beskrivelse og vurdering af projektets landskabelige påvirkning. Visualiseringer anvendes i miljøkonsekvensrapporter dog ofte som led i en passende måde at beskrive projektets landskabelige påvirkning på.

En visualisering kan beskrives som en afbildning af et påtænkt projekt, der skal skabe overblik, forståelse og en – så realistisk som muligt – oplevelse af anlæggets påvirkning af omgivelserne. Visualiseringer er et nyttigt værktøj til at give beslutningstagere og borgere oplysning om, hvordan man må forestille sig, at projektet vil se ud.

En visualisering skal, såfremt den foretages, være af tilstrækkelig høj kvalitet. Miljøkonsekvensrapportens visualiseringer skal være gennemarbejdede og så vidt muligt rensat for fejkilder. Endvidere bør eventuelle usikkerheder og unøjagtigheder ved en visualisering oplyses i forbindelse med den konkrete visualisering.³²

Energiklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Energistyrelsens vurdering efter miljøvurderingslovens § 24, stk. 1, hvorefter miljøkonsekvensrapporten opfylder lovens krav, for så vidt angår vurderingen af projektets virkninger på landskabet, jf. § 20, stk. 4, nr. 4.

Energiklagenævnet har herved lagt vægt på, at miljøkonsekvensrapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af projektets visuelle påvirkning, og at der ved vurderingen er inddraget påvirkningen af landskabet m.v.

Hertil har Energiklagenævnet lagt vægt på, at der til miljøkonsekvensrapporten er inddraget beskrivelser af området, herunder landskabsforhold og landskabelige beskyttelsesinteresser samt eksisterende vindmøller og billeder i normalt perspektiv og panorama fra forskellige placeringer og ved diverse vejrforhold.

Dernæst har Energiklagenævnet lagt vægt på, at det i miljøkonsekvensrapporten er vurderet, at vindmøllerne vil være synlige fra alle zoner, og at projektet vil påvirke udsigten i landskabet. Det fremgår, at projektet vil medføre en

³² Se Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 23. december 2020, sagsnr. 18/04720, 18/06435, 18/04719, 18/04777, 18/04773, 18/04776 og 18/04778.

visuel påvirkning i mere eller mindre omfang fra stort set alle dele af landskabet. Videre vurderes det, at projektet i et delområde i nær- og mellemzonen medfører en væsentlig påvirkning set fra stranden, de høje klitter, toppen af den aktuelle kystklint og den historiske kystklint samt bakketoppe beliggende øst herfor. Tillige vurderes det, at projektet fra områdets kulturmiljøer såsom historisk bebyggelse, kirker og fortidsminder med en høj beliggenhed vil være fremtrædende i udsigten. Desuden har nævnet lagt vægt på, at det vurderes, at alene forskelle i klitlandskabets kuperede terræn vil kunne have en afskærmende effekt ved lavninger, og at intensiteten af projektet alene vurderes aftagende med afstanden til projektet. Nævnet finder således, at projektet i miljøkonsekvensrapporten er vurderet til at have en betydelig visuel påvirkning, og finder ikke grundlag for, at miljøkonsekvensrapporten ikke i tilstrækkelig omfang belyser projektets negative miljøpåvirkninger i forhold til de visuelle forhold.

Endvidere finder Energiklagenævnet, at projektets påvirkning er tilstrækkeligt behandlet i Energistyrelsens begrundede konklusion. Nævnet lægger herved vægt på, at Energistyrelsen har anført, at projektet vil medføre en væsentlig visuel påvirkning, og har inddraget forstyrrelse af landskab, oplevelsesværdi, udsigten og de rekreative oplevelser i området samt påvirkning af kulturarven. Energistyrelsen har desuden henvist til, at det ikke er muligt at nedbringe den generelle visuelle påvirkning yderligere inden for rammerne af det tildelte koncessionsområde. Nævnet finder således, at der ikke kan lægges til grund, at styrelsen ikke i tilstrækkelig omfang har inddraget projektets visuelle påvirkninger i den begrundede konklusion.

Energiklagenævnet bemærker desuden, at miljøvurderingsreglerne ikke regulerer eller som sådan sætter grænser for, hvad en myndighed kan beslutte. Eventuelle begrænsninger for anlæg på søterritoriet eller begrænsninger i niveauet for tilladelige miljøpåvirkninger følger af eventuel anden særlovgivning. I særlovgivningen findes der ikke grænseværdier for omfanget af et projekts visuelle påvirkning.

Energiklagenævnet bemærker i tilknytning hertil, at VE-loven heller ikke indeholder bestemmelser, der regulerer den visuelle eller landskabelige påvirkning fra vindmølleparker på havet i lighed med den landskabsbeskyttelse, som gælder for anlægsprojekter på landterritoriet efter naturbeskyttelseslovens³³ og planlovens³⁴ bestemmelser.

8.2.5 Støj

Efter miljøvurderingslovens bilag 7, jf. § 20, stk. 1, skal en miljøkonsekvensvurdering beskrive et skøn efter type og mængde over forventede emissioner i forbindelse med driften af det foreslåede projekt, herunder støj.

Energiklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Energistyrelsens

³³ Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer sikrer, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt ved fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige indgreb i landskabet.

³⁴ Planlovens bestemmelser om kystnærhedszonen sikrer, at zonen uden for udviklingsområder friholdes for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed.

vurdering efter miljøvurderingslovens § 24, stk. 1, hvorefter miljøkonsekvensrapporten opfylder lovens krav, for så vidt angår vurderingen af projektets luftbårne støj i driftsfasen, jf. § 20, stk. 4, nr. 4.

Energiklagenævnet har lagt vægt på, at der ved miljøkonsekvensrapporten er inddraget flere oplysninger til belysning af støjen, herunder bekendtgørelsen om støj fra vindmøller, Miljøstyrelsens vejledning til bekendtgørelsen såvel som inddragelse af eksisterende vindmøller i området og projektets egne vindmøller.

Energiklagenævnet bemærker, at bekendtgørelsen om støj fra vindmøller også regulerer krav til vindmøller, som opstilles på havet, og at der som følge af anvendelsen heraf ved projektets støjberegninger er taget højde for anden terrænkorrektion og støjrefleksion på havoverfladen. Videre bemærker nævnet, at de støjgrænseværdier for vindmøller, som fremgår af bekendtgørelsen, er fastsat ud fra et niveau af støjbelastning, der er vurderet at være miljø- og sundhedsmæssig acceptabelt for mennesker. De beregningsmetoder, som har fundet udtryk i bekendtgørelsen, må desuden betragtes som almindeligt anerkendte, idet disse bygger på metoder, som har været benyttet i en lang år-række, og som løbende er blevet udbygget og præciseret.

Nævnet bemærker endvidere, at der til miljøkonsekvensrapporten er udført støjberegninger i forhold til både bolig- og sommerhusområder samt beboelser i det åbne land. Hertil er der udarbejdet tabeller og figurer, som illustrerer støjbelastningen fra projektet, og hvor det er muligt at se og bedømme udstrækningen af den støjmæssige påvirkning.

Dernæst har Energiklagenævnet lagt vægt på, at det i miljøkonsekvensrapporten er vurderet, at projektet vil overholde støjgrænseværdierne. Desuden er støjberegningerne foretaget ud fra et ”worst case” scenarie for det konkrete projekt, hvortil er angivet den højeste mulige støjpåvirkning fra projektets planlagte vindmøller uanset f.eks. vindretning. Nævnet finder desuden ikke grundlag for at tilsidesætte valget af kildestøjsdata ved beregningerne.

Energiklagenævnet kan endvidere konstatere, at det er Miljøstyrelsen, som er rette tilsynsmyndighed i forhold til støj fra vindmøller på havet,³⁵ og at det af etableringstilladelsens vilkår tillige fremgår, at Miljøstyrelsen skal føre tilsyn med luftbåren støj fra projektet. Miljøstyrelsen er dermed ansvarlig for, at det sikres, at projektet overholder støjgrænseværdierne. Såfremt projektet ikke kan overholde støjgrænseværdierne, vil Miljøstyrelsen kunne meddele påbud til vindmøllejer i henhold til bekendtgørelsen om støj fra vindmøller.³⁶

Sammenfattende finder Energiklagenævnet således ikke grundlag for at tilsidesætte de vurderinger, der ligger til grund for Energistyrelsens begrundede konklusion om, at den anvendte metode til beregning af støj fra vindmøllerne kan anvendes for projektet, og at støjen fra projektet vil overholde gældende grænseværdier i henhold til vindmøllebekendtgørelsen.

³⁵ Jf. § 11, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 135 af 7. februar 2019 om støj fra vindmøller.

³⁶ Jf. § 12, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 135 af 7. februar 2019 om støj fra vindmøller.

Energiklagenævnet bemærker i den forbindelse, at en miljøvurdering er en indledende sagsproces, hvor der alene stilles krav til, at oplysninger om miljøpåvirkningen er tilstrækkelige til, at der kan foretages en skønsmæssig vurdering af de miljømæssige indvirkninger, og er tilstrækkelig til at udgøre et beslutningsgrundlag for myndighed og offentlighed. Begrænsninger i niveauet for tilladelige miljøpåvirkninger følger derimod af anden særlovgivning, og håndteres f.eks. ved tilsyn efter støjbekendtgørelsen for vindmøller.

8.2.6 Havvindmøllernes lysafmærkning

Energiklagenævnet forstår klagen sådan, at der klages over havvindmøllernes lysafmærkning under henvisning til naturbeskyttelseslovens § 21, samt de nærmere indvirkninger af lysafmærkningen.

Energiklagenævnet bemærker, at naturbeskyttelseslovens § 21 ikke finder anvendelse på det konkrete projekt, da bestemmelsen omhandler opstilling af plakater, afbildninger, fritstående skilte, lysreklamer og andre indretninger i det åbne land i forbindelse med reklame- og propagandaøjemed.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der skal ske lysafmærkning af havvindmøllerne af hensyn til sejlads- og lufttrafikken i området. Miljøkonsekvensrapportens beskrivelse af den visuelle påvirkning er udarbejdet uden brug af radarstyret lysafmærkning, idet det ikke på tidspunktet for udarbejdelsen af rapporten var afklaret, hvorvidt en sådan løsning vil kunne anvendes.

Energistyrelsen har som følge heraf meddelt etableringstilladelse til Vesterhav Nord Havvindmøllepark uden anvendelse af radarstyret lysafmærkning. For at mindske den visuelle påvirkning relateret til havvindmøllernes lysafmærkning har Energistyrelsen dog i etableringstilladelsens pkt. 8.7, fastsat vilkår om, at der i videst muligt omfang skal anvendes radarstyret lysafmærkning, såfremt Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen kan godkende denne løsning.

Energiklagenævnet bemærker i forbindelse hermed, at det af miljøkonsekvensrapporten fremgår, at Vattenfall har ansøgt Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen om tilladelse til at slukke for afmærkningslyset til advarsel af lufttrafikken i de perioder, hvor der ikke er fly i nærheden af havvindmølleparken.

Energiklagenævnet bemærker videre, at havvindmøllernes lysafmærkning og indvirkningerne som følge heraf, er nærmere beskrevet i miljøkonsekvensrapporten og illustreret ved det udarbejdede visualiseringsmateriale.³⁷

Energiklagenævnet kan ikke give medhold i dette klagepunkt.

8.2.7 Turismen

³⁷ F.eks.: Vesterhav Nord Vindmøllepark, Visualiseringer af Vesterhav Nord Vindmøllepark, bilag 1 til miljøkonsekvensrapport, januar 2020.

Energiklagenævnet forstår klagen sådan, at der klages over, at projektets indvirkning på turismen ikke er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Energiklagenævnet bemærker, at miljøvurderingsloven ikke fastsætter krav om, at miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en vurdering af et projekts socioøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Det ligger således uden for kravene til en miljøkonsekvensrapport at redegøre for disse konsekvenser i forbindelse med miljøvurderingen af det konkrete projekt.

Det fremgår dog af sagens oplysninger, at Energistyrelsen i henhold til miljøvurderingslovens § 23, stk. 2, jf. stk. 1 og § 20, stk. 3, har afgivet en afgrænsningsudtalelse om kravene til miljøkonsekvensrapporten.³⁸ Det fremgår af afgrænsningsudtalelsen, at turismen skal inddrages i forhold til påvirkningen af rekreative, landskabelige og visuelle forhold, idet disse indvirkninger potentielt kan have afledte effekter på turismen. Afgrænsningsudtalelsen stiller ikke krav om at vurdere de socioøkonomiske eller erhvervsøkonomiske aspekter i forhold til turismeerhvervet.

Energiklagenævnet finder ikke anledning til at anfægte miljøkonsekvensrapportens redegørelse for havvindmølleparkens indvirkning på turismen set i forhold til de i afgrænsningsudtalelsen anførte forhold.

8.3 Luftforurening (mikroplastpartikler)

Energiklagenævnet forstår klagen sådan, at der klages over, at miljøkonsekvensrapporten ikke beskriver den forurening, som kan tilskrives mikroplastpartikler fra havvindmøllerne.

Kravene til indholdet af miljøkonsekvensrapporten fremgår af miljøvurderingslovens bilag 7, jf. § 20. Energiklagenævnet bemærker, at miljøvurderingsloven ikke eksplicit fastsætter, at miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en beskrivelse af den forurening, som skyldes mikroplast fra vindmøller. Det fremgår dog af lovens § 20, stk. 2, nr. 2, at miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en beskrivelse af projektets forventede væsentlige miljøpåvirkninger.

Miljøstyrelsen har i 2015 udgivet en rapport³⁹ om den eksisterende viden om problemstillingerne i forhold til forurening med mikroplast i Danmark. Rapporten indeholder bl.a. en oversigt over kilder til udslip af mikroplast. Energiklagenævnet bemærker i forbindelse hermed, at vindmøller ikke fremgår af oversigten over væsentlige udledningskilder af mikroplast.

Energiklagenævnet er på det foreliggende grundlag enig med Energistyrelsen i, at den forurening, der skyldes udledning af mikroplast fra vindmøller, ikke

³⁸ Afgrænsningsudtalelsen er bl.a. udarbejdet på baggrund af de anførte bestemmelser i den dagældende miljøvurderingslov, lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018, som var gældende på tidspunktet for meddelelsen af afgrænsningsudtalelsen. Der er ikke sket indholdsmæssige ændringer i bestemmelserne, idet disse er overført uændret til den nugældende miljøvurderingslov.

³⁹ Microplastics. Occurrence, effects and sources of releases to the environment in Denmark, Miljøstyrelsen, 2015.

udgør en forventet væsentlig miljøpåvirkning, som skal indgå i miljøkonsekvensrapporten.

8.4 Økonomi

Energiklagenævnet forstår klagen sådan, at der klages over, at der ikke er et økonomisk grundlag for havvindmølleprojektet, at det økonomiske grundlag ikke er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, samt at ”nulbud-projekter” i udlandet, hvor havvindmølleparker opføres uden offentlig støtte, ikke inddrages i vurderingen af, hvorvidt opførelsen af havvindmølleparken gavner for brugerne samfundsøkonomisk.

Kravene til indholdet af miljøkonsekvensrapporten fremgår af miljøvurderingslovens bilag 7, jf. § 20. Energiklagenævnet bemærker, at miljøvurderingsloven ikke fastsætter et krav om, at miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en samfundsøkonomisk vurdering af projektet. Det ligger således uden for kravene til en miljøkonsekvensrapport at belyse samfundsøkonomien bag et projekt enkeltvis eller i forening med opførelsen af havvindmølleparker i udlandet.

Energiklagenævnet bemærker i forbindelse hermed, at der forud for udbuddet af Vesterhav Nord Havvindmøllepark blev udarbejdet en businesscase og en analyse af økonomien bag projektet.

8.5 Behovet for vindmøller i Jylland

Energiklagenævnet forstår klagen sådan, at der klages over, at Jylland har en overkapacitet af elproduktion, hvorfor der ikke er behov for yderligere elproduktion fra vindmøller.

Energiklagenævnet bemærker, at det ligger uden for kravene til en miljøvurdering at belyse de enkelte landsdeles kapacitet med hensyn til elproduktion, jf. miljøvurderingslovens bilag 7, jf. § 20.

Af disse grunde, jf. afsnit 8 i det hele, stadfæster Energiklagenævnet Energi styrelsens afgørelse af 14. december 2020.

Det øvrige af klager anførte kan ikke føre til et andet resultat.

9. Energiklagenævnets afgørelse

Energiklagenævnet stadfæster Energi styrelsens afgørelse af 14. december 2020.

Sagen har været behandlet på nævnets møde den 8. juni 2021.

Afgørelsen er truffet i henhold til VE-lovens § 66, stk. 1.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter VE-loven eller regler, der er udstedt efter denne lov, skal være anlagt inden 6 må-

neder efter, at afgørelsen er meddelt pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. VE-lovens § 66, stk. 5.

Afgørelsen offentliggøres på hjemmesiden www.naevneneshus.dk under menu-punktet Nævnene > Energiklagenævnet > Tidligere afgørelser.

På nævnets vegne

Peter Ulrik Urskov
Nævnsformand

Rasmus Bjerre Bach
Fuldmægtig, cand. jur.

Christina Baadsgaard Sørensen
Fuldmægtig, cand. jur.

Afgørelsen er sendt til:

Grundejerforeningen Vejlbj Klit

Energistyrelsen

Vattenfall Vindkraft Vesterhav Nord P/S

Bilag

Uddrag af lovbekendtgørelse nr. 125 af 7. februar 2020 om fremme af vedvarende energi:

”[...]

§ 25, stk. 1. Etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vand og vind, med tilhørende interne ledningsanlæg på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone samt væsentlige ændringer i bestående anlæg kan kun foretages efter forudgående tilladelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren.

...

§ 27, stk. 1. Med henblik på at undgå skade på udpegede internationale naturbeskyttelsesområders integritet skal anlægsprojekter efter § 25, der i sig selv eller i forbindelse med andre projekter eller planer kan påvirke sådanne områder væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne.

...

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte nærmere regler for vurderingen af projekter efter stk. 1 og efter § 22 b i lov om elforsyning og kan i tilladelser efter denne bestemmelse og efter § 22 b i lov om elforsyning opstille vilkår, herunder om kompenserende foranstaltninger til beskyttelse af naturbeskyttelsesområderne.

§ 66, stk. 1. Energiklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af klima-, energi- og forsyningsministeren eller af Forsyningstilsynet efter denne lov eller regler fastsat i medfør af loven.

...

§ 67, stk. 1. Enhver med en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen kan klage til Energiklagenævnet over de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til § 25, hvis afgørelserne tillige er omfattet af §§ 27 og 28 og lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

...

[...]”

Uddrag af bekendtgørelse nr. 1476 af 13. december 2010 om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet:

”[...]

§ 2, stk. 1. Såfremt et projekt omfattet af § 1, stk. 2, i sig selv eller i forbindelse med andre projekter eller planer må antages at kunne påvirke udpegede internationale naturbeskyttelsesområder (habitatområder, fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder) inden for eller uden for dansk område væsentligt, kan tilladelser og godkendelser kun meddeles, hvis der foreligger en konsekvensvurdering af projektets virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne, og

- 1) konsekvensvurderingen viser, at projektet ikke vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, eller

...

[...]”

Uddrag af lovbekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM):

”[...]

§ 4, stk. 1. Loven finder ikke anvendelse på projekter eller dele af projekter, der alene tjener et nationalt forsvarsformål eller alene tjener et civilt beredskabsformål, hvis forsvarsministeren vurderer, at dette vil skade disse formål.

Stk. 2. Lovens bestemmelser om offentlig høring, jf. § 35, finder ikke anvendelse på projekter, der vedtages i enkeltheder ved lov.

Stk. 3. Loven finder ikke anvendelse på projekter eller dele af projekter, som i anden lovgivning udtrykkeligt er undtaget fra loven.

Stk. 4. Vedkommende minister kan efter forhandling med miljøministeren fastsætte regler, der fraviger lovens bestemmelser om projekter på havområdet.

§ 5. I denne lov forstås ved:

...

- 5) Miljøvurdering af konkrete projekter: En proces, der består af
 - a) bygherrens udfærdigelse og fremlæggelse af en miljøkonsekvensrapport, jf. § 20,
 - b) myndighedens gennemførelse af høringer af offentligheden og berørte myndigheder og andre af projektet berørte stater i henhold til §§ 35 og 38,
 - c) myndighedens undersøgelse af de i miljøkonsekvensrapporten fremlagte oplysninger og eventuelle supplerende oplysninger, som bygherren om nødvendigt har fremlagt i overensstemmelse med § 24, og af eventuelle relevante oplysninger modtaget via høringer i henhold til §§ 35 og 38,
 - d) myndighedens afgørelse om et projekts væsentlige indvirkninger på miljøet under hensyntagen til resultaterne af den i litra c omhandlede undersøgelse og myndighedens egen supplerende undersøgelse, jf. § 24, stk. 1, og
 - e) afgørelse om tilladelse efter § 25 og afgørelse om tilladelse efter anden lovgivning, som i regler fastsat i medfør af § 15, stk. 4, erstatter en afgørelse om tilladelse efter § 25.

...

§ 15, stk. 1. Følgende projekter, der kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, må ikke påbegyndes, før myndigheden, jf. § 17, skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet:

- 1) Projekter omfattet af bilag 1, som en bygherre har indgivet ansøgning om,
- 2) projekter omfattet af bilag 2, hvorom der er truffet afgørelse efter § 21 om krav om miljøvurdering, og
- 3) projekter omfattet af bilag 2, hvor en bygherre har anmodet om, at ansøgningen skal undergå en miljøvurdering, jf. § 18, stk. 2.

Stk. 2. For projekter omfattet af stk. 1, nr. 3, skal myndigheden, jf. § 17, stk. 1-6, og regler fastsat i medfør heraf, lade projektet undergå en miljøvurdering.

Stk. 3. Tilladelser, som i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 4 helt eller delvis skal erstatte tilladelser efter § 25, skal meddeles på baggrund af en miljøvurdering efter reglerne i denne lov eller regler fastsat i medfør af § 4, stk. 4.

...

§ 17, stk. 1. Kommunalbestyrelsen er myndighed for behandling af projekter på

land omfattet af bilag 1 og 2 og for behandling af bygherrens ansøgninger efter § 18 og dertil knyttede afgørelser efter §§ 21 og 25, jf. dog stk. 2, 5 og 6.

...

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren er myndighed for følgende projekter på havet:

...

- 2) Projekter om etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vand og vind, med tilhørende interne ledningsanlæg omfattet af bilag 2, nr. 3, litra i og j, og nr. 13, litra a.

...

§ 20, stk. 1. Bygherren fremlægger en miljøkonsekvensrapport for et projekt omfattet af § 15. De oplysninger, som bygherren efter stk. 2 fremlægger i miljøkonsekvensrapporten, skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

Stk. 2. Miljøkonsekvensrapporten skal mindst omfatte følgende oplysninger:

- 1) En beskrivelse af projektet med oplysninger om projektets placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
- 2) en beskrivelse af projektets forventede væsentlige indvirkninger på miljøet,
- 3) en beskrivelse af projektets særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
- 4) en beskrivelse af de rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt, og som er relevante for projektet og dets særlige karakteristika, og en angivelse af hovedårsagerne til den valgte løsning under hensyntagen til projektets indvirkninger på miljøet,
- 5) et ikketeknisk resumé af de i nr. 1-4 omhandlede oplysninger og
- 6) alle yderligere oplysninger omhandlet i bilag 7, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for et bestemt projekt eller en bestemt projekttype og for det miljø, der kan forventes at blive berørt.

Stk. 3. Har myndigheden afgivet en udtalelse efter § 23, stk. 1, skal miljøkonsekvensrapporten lægge denne udtalelse til grund. Ved udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten skal der tages hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til anden lovgivning.

Stk. 4. De oplysninger, som bygherren skal give om det ansøgte projekt i miljøkonsekvensrapporten, jf. stk. 2, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere projektets væsentlige direkte og indirekte virkninger på følgende faktorer:

- 1) Befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) den biologiske mangfoldighed med særlig vægt på arter og naturtyper, der er beskyttet i henhold til Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskab og
- 5) samspillet mellem faktorerne i nr. 1-4.

Stk. 5. Virkningerne nævnt i stk. 4 omfatter de forventede virkninger af projektets sårbarhed over for risici for større ulykker eller katastrofer.

Stk. 6. Bygherren skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten, jf. stk. 1, er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter.

§ 23, stk. 1. For projekter omfattet af § 15, stk. 1, skal myndigheden forud for bygherrens udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport afgive en udtalelse om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som bygherren skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. For projekter på havområdet, jf. § 17, stk. 3 og 4, afgiver myndigheden kun udtalelse efter reglerne i stk. 1, hvis bygherren anmoder herom.

...

§ 24, stk. 1. Efter modtagelsen af miljøkonsekvensrapporten fra bygherren gennemgår myndigheden rapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise med henblik på at sikre, at den opfylder kravene i § 20. Myndigheden kan om nødvendigt indhente yderligere oplysninger fra bygherren til opfyldelse af kravene i § 20, stk. 2.

Stk. 2. Myndigheden skal efter gennemgang af miljøkonsekvensrapporten sende den i høring hos berørte myndigheder og offentligheden i overensstemmelse med § 35, stk. 1, nr. 3, og § 38.

§ 25, stk. 1. Efter høringen skal myndigheden træffe afgørelse, om en ansøgning efter § 18, stk. 1, kan imødekommes. Afgørelsen træffes på grundlag af bygherrens ansøgning, miljøkonsekvensrapporten, eventuelle supplerende oplysninger og resultatet af de høringer, der er foretaget. Såfremt projektet kan få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat, kan myndigheden først træffe afgørelse om tilladelse til projektet, når miljøministerens samtykke efter § 38 foreligger.

...

§ 35, stk. 1. Den myndighed, der foretager en miljøvurdering af bygherrens ansøgning og træffer afgørelse efter reglerne i afsnit III, skal foretage høring af

- 1) berørte myndigheder, før der træffes en afgørelse efter § 21,
- 2) offentligheden og berørte myndigheder ved afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold, og før myndigheden afgiver en udtalelse efter § 23, og
- 3) de berørte myndigheder og offentligheden over miljøkonsekvensrapporten, som bygherren har fremlagt, herunder ansøgningen om tilladelse, før der træffes en afgørelse om tilladelse.

...

§ 37, stk. 1. Når der er truffet afgørelse om at give eller nægte tilladelse til et projekt omfattet af § 15, stk. 1, skal myndigheden straks sikre, at følgende oplysninger er tilgængelige for offentligheden og de berørte myndigheder:

- 1) Indholdet af afgørelsen og de betingelser, der eventuelt er knyttet hertil.
- 2) De vigtigste begrundelser og overvejelser, der ligger til grund for afgørelsen, herunder oplysninger om proceduren for offentlig deltagelse.
- 3) Resumeet af resultaterne af de høringer, der er foretaget.
- 4) De oplysninger, der er indsamlet i henhold til § 24, stk. 1, 2. pkt., og § 24, stk. 2, jf. §§ 35 og 38.
- 5) Hvordan resultaterne og oplysningerne, jf. nr. 3 og 4, er indarbejdet eller på anden måde taget i betragtning, herunder eventuelle kommentarer fra berørte stater.

...

Bilag 7

Oplysninger som omhandlet i § 20, stk. 1 (Oplysninger til miljøkonsekvensrapporten)

(VVM-direktivets bilag IV (ændringsdirektivet))

1. Beskrivelse af projektet, herunder navnlig:

- a) en beskrivelse af projektets placering
- b) en beskrivelse af hele projektets fysiske karakteristika, herunder, hvor det er relevant, fornødne nedrivningsarbejder, og arealanvendelsesbehovet i anlægs- og driftsfaserne

- c) en beskrivelse af de væsentligste karakteristika ved projektets driftsfase (navnlig en eventuel produktionsproces), f.eks. energibehov og energiforbrug, typen og mængden af de anvendte materialer og naturressourcer (herunder vand, jordarealer, jordbund og biodiversitet)
- d) et skøn efter type og mængde over forventede reststoffer og emissioner (såsom vand-, luft-, jordbunds- og undergrundsforurening, støj, vibrationer, lys, varme, stråling) og mængder og typer af affald produceret i anlægs- og driftsfaserne.

2. En beskrivelse af de rimelige alternativer (f.eks. vedrørende projektets udformning, teknologi, placering, dimensioner og størrelsesorden), som bygherren har undersøgt, og som er relevante for det fremlagte projekt og dets særlige karakteristika, og angivelse af hovedårsagerne til det trufne valg, herunder en sammenligning af miljøpåvirkningerne.

3. En beskrivelse af de relevante aspekter af den aktuelle miljøstatus (referencescenarie) og en kort beskrivelse af dens sandsynlige udvikling, hvis projektet ikke gennemføres, for så vidt naturlige ændringer i forhold til referencescenariet kan vurderes ved hjælp af en rimelig indsats på grundlag af tilgængeligheden af miljøoplysninger og videnskabelig viden.

4. En beskrivelse af de i § 20, stk. 4, nævnte faktorer, der kan forventes at blive berørt i væsentlig grad af projektet: befolkningen, menneskers sundhed, biodiversiteten (f.eks. fauna og flora), jordarealer (f.eks. inddragelse af arealer), jordbund (f.eks. organisk stof, erosion, komprimering og arealbefæstelse), vand (f.eks. hydro-morfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet), luft, klima (f.eks. drivhusgasemissioner, virkninger, der er relevante for tilpasning), materielle goder, kulturarven, herunder den arkitektoniske og arkæologiske aspekter, og landskab.

5. En beskrivelse af projektets forventede væsentlige virkninger på miljøet som følge af bl.a.:

- a) anlæggelsen og tilstedeværelsen af projektet, herunder, hvor det er relevant, nedrivningsarbejder
- b) brugen af naturressourcer, navnlig jordarealer, jordbund, vand og biodiversitet, så vidt muligt under hensyntagen til en bæredygtig adgang til disse ressourcer
- c) emissionen af forurenende stoffer, støj, vibrationer, lys, varme og stråling, opståelsen af gener og bortskaffelsen og genvindingen af affald
- d) faren for menneskers sundhed, kulturarven og miljøet (f.eks. på grund af ulykker eller katastrofer)
- e) kumulationen af projektets virkninger med andre eksisterende og/eller godkendte projekter, idet der tages hensyn til eventuelle eksisterende miljøproblemer i forbindelse med områder af særlig miljømæssig betydning, som kan forventes at blive berørt, eller anvendelsen af naturressourcer
- f) projektets indvirkning på klimaet (f.eks. arten og omfanget af drivhusgasemissioner) og projektets sårbarhed over for klimaændringer
- g) de anvendte teknologier og stoffer.

Beskrivelsen af de forventede væsentlige virkninger på de i § 20, stk. 4, angivne faktorer bør omfatte projektets direkte virkninger og i givet fald dets indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger. I beskrivelsen bør der tages hensyn til de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på EU- eller medlemsstatsplan, og som er relevante for projektet.

6. En beskrivelse af, hvilke metoder eller beviser der er anvendt til identificeringen og forudberegningen af de væsentlige virkninger på miljøet, herunder oplysninger vedrørende eventuelle vanskeligheder (f.eks. tekniske mangler eller manglende viden) i forbindelse med indsamlingen af de krævede oplysninger og vedrørende de

vigtigste usikkerheder.

7. En beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge, begrænse eller om muligt neutralisere identificerede væsentlige skadelige virkninger på miljøet og, om relevant, af eventuelle foreslåede overvågningsordninger (f.eks. udarbejdelse af en analyse efter projektets afslutning). Denne beskrivelse bør redegøre for, i hvilken grad de væsentlige skadelige virkninger på miljøet undgås, forebygges, begrænses eller neutraliseres, og bør dække både anlægs- og driftsfasen.

8. En beskrivelse af projektets forventede skadelige virkninger på miljøet som følge af projektets sårbarhed over for større ulykker og/eller katastrofer, som er relevante for det pågældende projekt. Relevante foreliggende oplysninger indhentet via risikovurderinger foretaget i henhold til EU-lovgivning såsom Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/18/EU eller Rådets direktiv 2009/71/Euratom eller relevante vurderinger foretaget i henhold til national lovgivning kan bruges til dette formål, forudsat at kravene i nærværende direktiv opfyldes. Beskrivelsen bør, hvor det er relevant, omfatte de påtænkte foranstaltninger til forebyggelse eller afbødning af sådanne begivenheders væsentlige skadelige virkninger på miljøet og oplysninger om beredskabet med henblik på og den foreslåede håndtering af sådanne nødsituationer.

9. Et ikketeknisk resumé af de på grundlag af punkt 1-8 fremlagte oplysninger.

10. En referenceliste med oplysninger om kilderne til de i rapporten indeholdte beskrivelser og vurderinger.

[...]"

Uddrag af bekendtgørelse nr. 913 af 30. august 2019 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM):

"[...]

§ 9, stk. 1. Følgende tilladelser eller godkendelser efter anden lovgivning erstatter helt eller delvist tilladelsen efter lovens § 25, jf. lovens § 15, stk. 3:

...

3) En tilladelse efter § 25 i lov om fremme af vedvarende energi.

...

[...]"

Uddrag af bekendtgørelse nr. 135 af 7. februar 2019 om støj fra vindmøller:

"[...]

§ 11, stk. 2. Miljøstyrelsen fører tilsyn med overholdelsen af denne bekendtgørelse for så vidt angår vindmøller på havet.

§ 12, stk. 3. For vindmøller på havet kan Miljøstyrelsen påbyde, at ejeren af en vindmølle for egen regning udfører støjmålinger og -beregninger, jf. §§ 5 og 6,

1) når en vindmølle eller ændring heraf sættes i drift

- 2) i forbindelse med almindeligt tilsyn efter havmiljøloven, dog højst 1 gang årligt, eller
- 3) i forbindelse med behandlingen af naboklager over støj, når Miljøstyrelsen anser dette for at være nødvendigt.

[...]"